

ВИСНОВОК

антикорупційної експертизи проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні»

Картка проєкту

Ініціатор(и) законопроекту: Безгін В. Ю., Любота Д. В., Мазурашу Г. Г. та інші	Мета проєкту Закону – створення правових основ для діяльності районних державних адміністрацій та обласних державних адміністрацій відповідно до сучасних суспільно-політичних та фінансово-економічних реалій, а також відновлення функціонування системи із забезпечення законності в діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні	Проєкт Закону № 4298 від 30.10.2020
--	---	-------------------------------------

Резюме антикорупційної експертизи

За результатами антикорупційної експертизи проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні» (далі – проєкт Закону) Національне агентство ідентифікувало корупціогенні фактори, а саме:

наділення Президента України повноваженнями, які не передбачені Конституцією України;

наділення голови МДА широкими дискреційними повноваженнями щодо безперешкодного доступу на всі підприємства, в установи та організації незалежно від їх підпорядкування та форми власності;

відсутність будь-яких вимог до кандидатів, які претендують на зайняття посади в МДА.

Опис виявлених корупціогенних факторів

I. Невідповідність положень нормативно-правового акта положенням нормативно-правового акта, що має вищу юридичну силу

У проєкті Закону пропонується наділити Президента України не передбаченим Конституцією України повноваженням.

Так, у ч. 5 ст. 9 проєкту Закону пропонується встановити, що у разі повторного відхилення Президентом поданої Кабінетом Міністрів України кандидатури Президент України може порушити перед Кабінетом Міністрів України питання про призначення головою МДА іншої кандидатури.

У ст. 106 Конституції України визначено вичерпний перелік повноважень Президента України, а також встановлено, що Президент України здійснює інші повноваження, визначені Конституцією України.

Також доцільно врахувати юридичні позиції Конституційного Суду України, у яких неодноразово зазначалося, що повноваження Президента України визначаються виключно Конституцією України і не можуть бути

розширені законом або іншим нормативно-правовим актом (рішення від 10.04.2003 № 7-рп/2003, від 07.04.2004 № 9-рп/2004, від 17.12.2009 № 32-рп/2009, від 13.06.2019 № 5-р/2019).

Отже, наділення проектом Закону Президента України повноваженнями щодо порушення перед Кабінетом Міністрів України питання про призначення головою МДА іншої кандидатури не узгоджується з Конституцією України, що унеможливило прийняття проекту Закону в пропонованій редакції.

Рекомендація НАЗК:

ч. 5 ст. 9 проекту Закону виключити.

II. Встановлення або розширення дискреційних повноважень органу державної влади чи органу місцевого самоврядування або особи, уповноваженої на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, за відсутності визначення вичерпних випадків, підстав, форм, строків, порядку здійснення таких повноважень, контролю за їх здійсненням та відповідальності за можливі зловживання під час їх здійснення

Згідно з положеннями ч.ч. 6, 8 та 9 ст. 28 проекту Закону голова МДА наділяється надмірними та необґрунтованими дискреційними повноваженнями, зокрема правом:

безперешкодного доступу на всі підприємства, в установи та організації, розташовані на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, незалежно від їх підпорядкування та форми власності;

безперешкодного доступу до приміщень, в яких розміщені Президент України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, а також консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби, утворені Президентом України;

безперешкодного доступу до приміщень, в яких розміщені Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, обласні державні адміністрації.

Аналогічні зауваження стосуються й повноважень голів обласних державних адміністрацій, яким згідно з проектом Закону надається право на першочерговий прийом Президентом України, Прем'єр-міністром України та іншими членами Кабінету Міністрів України, керівником центрального органу виконавчої влади та право безперешкодного доступу до приміщень, в яких розміщені Президент України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, а також консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби, утворені Президентом України (ч. 8 ст. 28 проекту Закону).

Запропоноване регулювання є корупційно вразливим і таким, що сприятиме зловживанням головами відповідних МДА, районних державних адміністрацій своїм службовим становищем.

Рекомендація НАЗК:

ч.ч. 6 – 9 ст. 28 проекту Закону виключити.

Ш. Нечітка, з порушенням принципу юридичної визначеності, регламентація прав, обов'язків чи відповідальності фізичних (юридичних) осіб у будь-якій сфері правового регулювання

У проекті Закону пропонується визначити процедуру призначення на посаду голови МДА. Однак, на відміну від чинної редакції Закону України «Про місцеві державні адміністрації», у проекті Закону відсутні будь-які вимоги до кандидата на таку посаду.

Так, у ст. 12 вказаного Закону визначено вимоги до посадових осіб МДА, серед яких – вимоги до громадянства, освіти, володіння мовами тощо.

Крім того, цим Законом також встановлено певні обмеження стосовно осіб, які претендують на зайняття посади в МДА, зокрема щодо обмеження спільної роботи близьких осіб, сумісництва та суміщення, депутатства, судимості та інше.

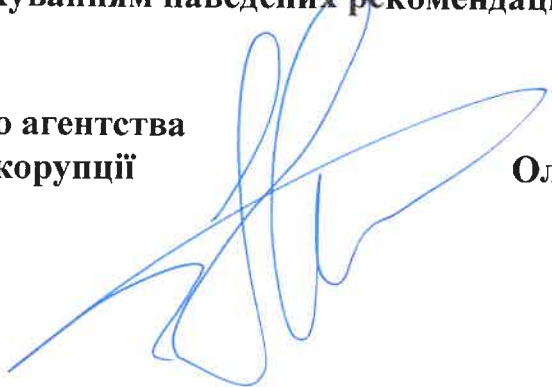
Рекомендація НАЗК:

у проекті Закону встановити вимоги до посадових осіб МДА, у тому числі визначити їх статус як державних службовців.

Висновок:

проект Закону містить корупціогенні фактори та потребує доопрацювання з урахуванням наведених рекомендацій.

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр НОВІКОВ